

методикою, є економічно обґрунтованими, оскільки за своїм економічним змістом і функціональним спрямуванням не відносяться до освітнього процесу, а мають більше соціальний характер. Дискусійними є питання щодо доцільності включення окремих елементів витрат, які необґрунтовано завищують вартість освітньої послуги. Зокрема, пропонуємо виключити зі складу витрат на підготовку одного фахівця такі елементи: витрати на виплату академічної стипендії; витрати на соціальне забезпечення для надання державних пільг та гарантій окремим категоріям учнів, студентів; витрати на утримання гуртожитку з розрахунку на одного мешканця гуртожитку, який є учнем, студентом, аспірантом, докторантом, слухачем і навчається за державним замовленням; соціальні гарантії, передбачені проектом Державного бюджету України на плановий рік; капітальні витрати.

Вони мають інші джерела фінансування, або інші коди бюджетної класифікації в рамках загального фонду, що призводить до викривлення середньої вартості освітньої послуги.

Отже, до складу основних компонентів вартості освітньої послуги пропонуємо включати такі елементи витрат: витрати на оплату праці працівників, які забезпечують підготовку одного студента; нарахування на оплату праці (на соціальні заходи); матеріальні витрати, безпосередньо пов'язані з навчанням учнів, студентів, аспірантів, докторантів, слухачів; матеріальні витрати, опосередковано пов'язані з навчанням учнів, студентів, аспірантів, докторантів, слухачів; витрати на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у межах встановлених норм споживання.

Підсумовуючи вище викладене, слід констатувати, що запропонований підхід до визначення компонентів вартості освітньої послуги враховує специфіку освітнього процесу, і має бути покладений в основу визначення орієнтовної вартості освітньої послуги підготовки одного фахівця, який в свою чергу, може бути застосований як на рівні окремого вищого навчального закладу, так і на рівні Міністерства освіти України при виборі бази розподілу бюджетних коштів на фінансування освіти.

Список використаних джерел:

1. Методика розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 346. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/346-2013-p>.
2. Ловінська Л. Г. Визначення вартості освітніх послуг / Л.Г.Ловінська // Фінанси України. – 2017.- №2. –С.12-26.
3. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>

УДК 658.5.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ БІОЕНЕРГЕТИКИ

Правдюк Н.Л. – д.е.н., професор

Вінницький національний аграрний університет

Стрімке зростання цін на енергоносії, наявність перебоїв у їх постачанні, продиктованих політичними проблемами, продемонстрували слабкість сучасної енергетичної системи України, яка є основою соціально-економічного розвитку держави. Водночас альтернативні джерела енергії можуть компенсувати недоліки існуючої енергетичної системи, адже запаси енергії сонця, води, вітру та біологічної сировини в країні практично невичерпні та сприятимуть економічному зростанню за рахунок скорочення витрат на енергію в усіх сферах господарювання. Крім того, це має привести до скорочення викидів вуглекислого газу, адже альтернативні джерела енергії значно зменшують його викиди, сприяють вирішенню

проблем щодо охорони довкілля та покращують екологічну ситуацію в державі [1].

Енергозбереження є однією з найважливіших складових проблеми «енергетичної безпеки», яка властива практично всім країнам світу. Не тільки внутрішня необхідність, але і зовнішні чинники з'явилися поштовхом до того, що «Національна програма енергозбереження України» була ратифікована Верховною радою 6 лютого 1998 року [2].

Ефективне енергозбереження неможливо уявити без застосування альтернативних джерел енергії. Енергетична незалежність, економічна вигода і постійно поновлювані ресурсні джерела - ось той короткий перелік комфорту, який отримує

щасливий володар незалежних енергогенеруючих потужностей [3]

Одним з перспективних напрямків альтернативної енергетики є біоенергетика. Цей напрямок об'єднує способи отримання енергії з відходів, біопалива з рослин, використання нетрадиційних видів палива.

Аналіз статистичних даних свідчить, що частка біоенергетики у альтернативній

енергетиці упродовж 2015-2017 рр. становила понад 80%, тоді як у 2010 р. була 57%. За даними Енергетичного балансу [4] (таблиці 1, 2), за 2016 рік було вироблено 63600 тис. т нафтового еквіваленту енергії, з яких на біопаливо та відходи припадає 5,26%. У загальному постачанні енергії в обсязі 91658 тис. т на біоенергетику припадає 3,1%.

Таблиця 1

Виробництво, тис. т нафтового еквіваленту енергії у 2016 та 2010 роках

Вугілля й торф	Сира нафта	Природний газ	Атомна енергія	Гідро-електро-енергія	Вітрова, сонячна енергія	Біопаливо та відходи	Тепло-енергія	Усього
2016								
20146	2304	15172	21247	660	124	3348	599	63600
31,68	3,62	23,86	33,41	1,04	0,19	5,26	0,94	100,00
2010								
33716*	3590	15426	23387	1131	4	1458	-	78712
42,83	4,56	19,60	29,71	1,44	0,01	1,85	-	100,00

Таблиця 2

Загальне постачання, тис. т нафтового еквіваленту енергії у 2016 та 2010 рр.

Вугілля й торф	Сира нафта	Нафтопродукти	Природний газ	Атомна енергія	Гідро-електро-енергія	Вітрова, сонячна енергія	Біо паливо	Ел. енергія	Тепло-енергія	Усього
2016										
29727	2806	8387	25598	21247	660	124	2832	-323	599	91658
32,43	3,06	9,15	27,93	23,18	0,72	0,14	3,09		0,65	91,20
2010										
38251	11497	1682	55229	23387	1131	4	1476	-349	-	132308
28,91	8,69	1,27	41,74	17,68	0,85	0,00	1,12			98,99

Експерти звертають увагу, що, у структурі постачання первинної енергії нові потужності біоенергетичного комплексу дозволили замінити 3,5 млрд м³ природного газу, тоді як у 2010 році - заміщували лише 1,1 млрд м³ газу на рік [5].

Практичне втілення концепції ефективного енергозбереження потребує удосконалення системи управління в сфері відновлювальної енергетики, однією із складових якої є розробка відповідної моделі інформаційного забезпечення управління процесами виробництва біомаси, споживання біологічного палива, формування ринку біоенергетики.

Інформаційне забезпечення розвитку альтернативної енергетики має охоплювати дослідження потенціалу розвитку альтернативної енергетики, можливостей розвитку та майбутніх перспектив [6].

Таким чином, за нашими

дослідженнями та висновками інших учених [1 - 8] інформаційне забезпечення розв'язання проблем біоенергетики включає наступні напрямки:

- аналіз стану і розвитку світового та вітчизняного ринку біоенергетики;
- аналіз тенденцій розвитку і обґрунтування пріоритетних напрямків розвитку біоенергетики в АПК;
- науково-інформаційне забезпечення реалізації науково-технічної політики та моніторинг реалізації перспективних розробок і проектів;
- розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо реалізації інноваційних проектів,
- ведення обліку та звітності на підприємствах виробництва і постачання біоенергії.

Список використаних джерел:

1. Волошин О.Л. Розвиток альтернативної енергетики в Україні : сучасний стан та результативність механізмів державного регулювання. Актуальні проблеми державного управління. 2015. № 1 (47). С. 176-181
2. Белопольський М.Г. Аналіз вирішення проблем ефективності використання альтернативних джерел енергії. Теоретичні і практичні аспекти економіки і інтелектуальної власності. 2013. Випуск 1. Том 3. С. 13-18
3. Альтернативні джерела енергії. URL: <http://ecoenergy.dilovamova.com> (дата звернення : 13.03.18)
5. Ярошук О. «Зелений» резерв - річні підсумки альтернативної енергетики в АПК та плани на 2018. URL : <https://agropolit.com/spetsproekty/396-zeleniy-rezerv-richni-pidsumki-alternativnoyi-energetiki-v-apk-ta-plani-na-2018> (дата звернення 01.03.2018).
6. Когут У. І. Альтернативна енергетика в Україні: стан, фінансово-інституційне забезпечення та перспективи розвитку. Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна. – 2017. – Вип. 27(2). – С. 11-16
7. Козлова А. І. Ітерація інституційної детермінанти розвитку підприємств альтернативної енергетики. Наукові праці МАУП. - 2014. - Вип. 43. - С. 152-157.
8. Федоренко В.Ф. Информационно-аналитическое обеспечение развития биоэнергетики: Материалы 2-го Междунар. конгресса «Биоэнергетика-2007». — М.: ФГНУ «Росинформагротех», 2008. — С. 83-88.

УДК 657.446:657.6

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Петренко Н.І. – д.е.н, професор

*Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»*

Для України характерною є складна система оподаткування, суперечливість податкового законодавства, наявність великої кількості спірних судових справ з податкових питань, значні адміністративні, фінансові і кримінальні санкції за порушення податкового законодавства. Така ситуація зумовлює потребу в послугах, спрямованих на мінімізацію податкових ризиків.

Актуальність проведення податкового аудиту пов'язана з тим, що податки є частиною відносин економічного суб'єкта з контролюючими органами і порушення в даній сфері можуть спричинити за собою негативні наслідки для економічного суб'єкта. Невірне обчислення або несвоєчасна сплата податків призводить до штрафних санкцій і пені, що спричиняє погіршення фінансового стану компанії, а також може призвести до кримінальної відповідальності не тільки головних бухгалтерів і керівників компанії, але і їх власників.

Під податковим аудитом розуміють незалежну перевірку стану бухгалтерського і податкового обліку, а також всіх розрахунків за податками і зборами замовника з метою виявлення податкових ризиків і розробки рекомендацій щодо їх усунення.

Отже, проведення податкового аудиту дозволяє не тільки зробити висновок про правильність обчислення і сплати податків, а й мінімізувати податкові ризики і потенційні санкції за порушення податкового законодавства.

Незважаючи на прийняття нового Закону України «Про аудит фінансової звітності та

аудиторську діяльність» [1] і наявністю положень про питання аудиту податків в МСА 800 «Особливі положення - аудити фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального призначення» [2] недоліками податкового аудиту продовжують залишатися: недосконалість нормативно-правової бази і методологічного інструментарію контролю, відмінність методик податкового аудиту за формою і змістом, відсутність єдиних критеріїв оцінки результатів контролю якості роботи.

В теоретичному плані неврегульованими залишаються ряд суттєвих питань податкового аудиту:

– не визначене місце податкового аудиту в системі контролю взагалі і в сучасній системі аудиту зокрема;

– не дано визначення податкового аудиту як науки і практики;

– не сформульовані предмет і метод податкового аудиту як науки;

– не визначений зв'язок податкового аудиту з оцінкою ефективності господарської діяльності;

– не розроблена технологія проведення податкового аудиту.

У той же час аудиторські фірми стикаються з безліччю неврегульованих питань і проблем, що ускладнює сьогоднішнє і майбутнє податкового аудиту. Серед проблем податкового аудиту є його забезпечення: методичне, організаційне, інформаційне, методологічне, нормативно-правове. Крім того податковий аудит потребує базових положень системного та комплексного підходів до наукового